

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 147a/2025

privind controlul constituționalității unor prevederi din Legea cu privire
la Curtea Constituțională

(numirea judecătorilor constituționali)

CHIȘINĂU

17 septembrie 2025

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dnei Domnica MANOLE, *Președinte*,
dlui Sergiu LITVINENCO,
dlui Ion MALANCIUC,
dnei Viorica PUICA,
dlui Nicolae ROȘCA,
dnei Liuba ȘOVA, *judecători*,
cu participarea dlui Dumitru Avornic, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 23 iunie 2025,
Examinând preliminar sesizarea menționată,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 17 septembrie 2025, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află sesizarea depusă la Curtea Constituțională la 22 august 2025, pe baza articolelor 135 alin. (1) lit. a) din Constituție și 25 alin. (1) lit. g) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, de către dl Gaik Vartanean, deputat în Parlamentul Republicii Moldova.

2. Autorul sesizării i-a solicitat Curții să verifice constituționalitatea textului „judecătorul Curții Constituționale poate deține această funcție pe durata a două mandate” din articolul 9 alin. (1) din Legea nr. 74 din 10 aprilie 2025 cu privire la Curtea Constituțională, precum și omisiunile legislatorului de a reglementa: (1) obligația de selecție și numire a judecătorilor la Curtea Constituțională exclusiv prin concurs public; (2) o procedură legislativă unică, cu criterii unice și transparente, pentru selecția și numirea judecătorilor la Curtea Constituțională de către toate autoritățile competente; (3) obligația selecției și numirii judecătorilor la Curtea Constituțională exclusiv prin intermediul unei comisii independente; (4) obligația de a supune procedurii de *vetting* candidații la funcția de judecător al Curții Constituționale; și (5) interdicția de a ocupa funcția de judecător constituțional pentru persoanele care au fost membri ai unui partid politic sau au deținut funcții politice în ultimii 3 ani, înainte de a le fi înaintată candidatura.

LEGISLAȚIA PERTINENTĂ

3. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 1
Statul Republica Moldova

„[...]”

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate.”

Articolul 7 Constituția, Lege Supremă

„Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.”

Articolul 134 Statutul

„(1) Curtea Constituțională este unica autoritate de jurisdicție constituțională în Republica Moldova.

(2) Curtea Constituțională este independentă de orice altă autoritate publică și se supune numai Constituției.

(3) Curtea Constituțională garantează supremația Constituției, asigură realizarea principiului separării puterii de stat în putere legislativă, putere executivă și putere judecătorească și garantează responsabilitatea statului față de cetățean și a cetățeanului față de stat.”

Articolul 136 Structura

„(1) Curtea Constituțională se compune din 6 judecători, numiți pentru un mandat de 6 ani.

(2) Doi judecători sunt numiți de Parlament, doi de Guvern și doi de Consiliul Superior al Magistraturii.

(3) Judecătorii Curții Constituționale aleg, prin vot secret, președintele acesteia.”

Articolul 137 Independența

„Judecătorii Curții Constituționale sunt inamovibili pe durata mandatului, independenți și se supun numai Constituției.”

4. Prevederile relevante ale Legii nr. 74 din 10 aprilie 2025 cu privire la Curtea Constituțională sunt următoarele:

Articolul 9 Structura Curții Constituționale

„(1) Curtea Constituțională se compune din 6 judecători, numiți pentru un mandat de 6 ani. Judecătorul Curții Constituționale poate deține această funcție pe durata a două mandate.

(2) Doi judecători sunt numiți de Parlament, doi de Guvern și doi de Consiliul Superior al Magistraturii.”

5. Prevederile relevante ale Legii nr. 317 din 13 decembrie 1994 cu privire la Curtea Constituțională, abrogată prin Legea nr. 74 din 10 aprilie 2025 cu privire la Curtea Constituțională, sunt următoarele:

Articolul 5
Durata mandatului

„[...]”

(2) Judecătorul Curții Constituționale poate deține această funcție pe durata a două mandate.”

ÎN DREPT

I. Argumentele autorului sesizării

6. Autorul sesizării susține că, potrivit articolului 136 alin. (1) din Constituție, judecătorii Curții Constituționale sunt numiți pentru un mandat de 6 ani. Din acest motiv, articolul 9 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, care le permite judecătorilor constituționali să dețină această funcție pentru două mandate, le-ar influența în mod direct independența. O interpretare care nu-i interzice Parlamentului să legifereze prin lege organică posibilitatea deținerii unui număr nelimitat de mandate de judecător constituțional ar contraveni Constituției.

7. Autorul sesizării mai face trimitere la Opinii ale Comisiei de la Veneția și la alte acte de *soft law*, cum ar fi, de exemplu, Recomandarea nr. R. (94) 12 a Comitetului Miniștrilor al Consiliului Europei către statele membre cu privire la independența, eficiența și rolul judecătorilor și Principiile de la Bangalore privind conduita judiciară.

8. De asemenea, autorul sesizării opinează că lipsa concursului public, lipsa unei proceduri legale unice, cu criterii unice și transparente, dar și lipsa obligației de selecție și numire a judecătorilor la Curtea Constituțională exclusiv prin intermediul unei comisii independente sunt de natură să creeze un tratament diferențiat nejustificat la numirea judecătorilor constituționali și, totodată, nu asigură numirea persoanelor cu cele mai înalte calități. De asemenea, faptul că nu este reglementată obligația candidaților la funcția de judecător constituțional de a trece prin procedura de *vetting* contravine principiilor statului de drept și privind independența Curții Constituționale. În același timp, în opinia autorului sesizării, prin lipsa interdicției de ocupare a funcției de judecător constituțional pentru persoanele care au deținut calitatea de membru de partid sau au exercitat funcții politice în ultimii trei ani se afectează principiul meritocrației și independența judecătorului.

9. Așadar, autorul pretinde încălcarea articolelor 1 alin. (3), 7, 134 alineatele (2) și (3), 136 alin. (1) și 137 din Constituție.

II. Aprecierea Curții

10. Examinând respectarea, în prezenta cauză, a condițiilor de admisibilitate a unei sesizări, stabilite în jurisprudența sa constantă, Curtea reține că, în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor ține de competența sa *ratione materiae*.

11. În conformitate cu articolul 25 alin. (1) lit. g) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, deputații sunt abilitați cu prerogativa sesizării Curții Constituționale. Autorul acestei sesizări este deputat în Parlamentul Republicii Moldova.

12. Obiectul sesizării îl constituie articolul 9 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, precum și preținsele omisiuni legislative menționate la § 2. Aceste prevederi și preținsele omisiuni nu au făcut anterior obiect al controlului de constituționalitate.

13. Autorul sesizării a notat că dispozițiile contestate și omisiunile scoase în evidență contravin articolelor 1 alin. (3) (*preeminența dreptului*), 7 (*Constituția, Lege Supremă*), 134 alineatele (2) și (3) (*statutul Curții Constituționale*), 136 alin. (1) (*structura Curții Constituționale*) și 137 (*independența Curții Constituționale*) din Constituție.

14. Cu privire la incidența articolelor 1 alin. (3) și 7 din Constituție, Curtea reține că, în prezenta cauză, aceste norme comportă un caracter general și nu pot reprezenta repere individuale și separate, ci trebuie coroborate cu alte prevederi din Constituție, a căror incidență trebuie să fie argumentată de autorul sesizării (a se vedea HCC nr. 9 din 26 martie 2024, § 41; DCC nr. 190 din 21 decembrie 2023, § 25).

15. Pornind de la faptul că criticile autorului sesizării se raportează, în principal, la articolele 134, 136 alin. (1) și 137 din Constituție, Curtea, în analiza sa, va avea în vedere aceste articole, dar și articolele 138 și 139 din Constituție, care stabilesc condițiile pentru numirea judecătorilor constituționali și regimul incompatibilităților.

Cu privire la deținerea funcției de judecător constituțional pe durata a două mandate

16. Autorul sesizării susține că textul „[j]udecătorul Curții Constituționale poate deține această funcție pe durata a două mandate” din articolul 9 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională afectează dispozițiile articolelor constituționale menționate la § 13, în special dispozițiile articolelor 136 alin. (1) și 137 din Constituție.

17. Referindu-se la articolul 136 alin. (1) din Constituție, autorul acreditează ideea că sintagma „un mandat” ar fi determinantă pentru a considera că norma constituțională exclude posibilitatea deținerii celui de-al doilea mandat.

18. Având în vedere expresia criticată, Curtea reține că, potrivit gramaticii limbii române, articolul „un” este un articol nehotărât și arată că substantivul pe care îl determină este un obiect neindividualizat. Potrivit

unei reguli de interpretare semantică, în absența unui indiciu contrar, masculinul include femininul (și viceversa), iar singularul include pluralul (și viceversa). Atunci când Constituția stabilește că judecătorii constituționali sunt numiți pentru *un mandat de 6 ani*, ea are în vedere că durata unui mandat nu poate depăși 6 ani, nu și numărul maxim de mandate. Din textul constituțional nu rezultă faptul că unei persoane i s-ar interzice deținerea a două mandate.

19. Fiind abilitat cu prerogativa constituțională de a reglementa prin lege organică organizarea și funcționarea Curții Constituționale (articolul 72 alin. (3) lit. c) din Constituție), legislatorul a prevăzut mai întâi la articolul 5 alin. (2) din Legea cu privire la Curtea Constituțională nr. 317 din 13 decembrie 1994 (abrogată), iar apoi prin Legea nr. 74 din 10 aprilie 2025 cu privire la Curtea Constituțională faptul că „judecătorul Curții Constituționale poate deține această funcție pe durata a două mandate”.

20. Din formulările utilizate în textul Constituției, Curtea constată că, atunci când legislatorul constituțional intenționează să stabilească limitări asupra numărului de mandate, acest lucru este consacrat în mod expres. De exemplu, în cazul funcției de Președinte al Republicii Moldova, adunarea constituantă a precizat că „nici o persoană nu poate îndeplini funcția de Președinte al Republicii Moldova decât pentru cel mult două mandate consecutive” (a se vedea articolul 80 alin. (4) din Constituție). În cazul funcției de Avocat al Poporului, legislativul limitează numărul mandatelor, stabilind că „Avocatul Poporului este numit [...] pentru un mandat de 7 ani, care nu poate fi reînnoit” (articolul 59¹ alin. (3) din Constituție), iar în cazul membrilor Consiliului Superior al Magistraturii Legea Supremă prevede că „membrii Consiliului Superior al Magistraturii sunt aleși sau numiți pentru un mandat de 6 ani, fără posibilitatea de a deține două mandate” (articolul 122 alin. (5) din Constituție). De asemenea, în cazul funcției de Procuror General, legislatorul constituțional a stabilit că „Procurorul General este numit în funcție [...] pentru un mandat de 7 ani, care nu poate fi reînnoit” (articolul 125 alin. (1) din Constituție). În cazul judecătorilor Curții Constituționale, Constituția nu prevede o limitare a numărului de mandate. În lipsa unei precizări clare, așa cum a făcut-o în raport cu alte funcții de demnitate publică din cadrul unor instituții de rang constituțional menționate mai sus, Curtea conchide că autorii Constituției nu au limitat numărul de mandate al judecătorilor constituționali.

21. Curtea observă că, pe întreaga durată de 30 de ani de activitate a Curții Constituționale, autoritățile competente au numit de mai multe ori judecători constituționali pentru al doilea mandat. În acest sens poate fi prezentat, de exemplu, cazul judecătorilor: Ion Vasilati, care, fiind numit prin Hotărârea Parlamentului nr. 375 din 16 februarie 1995¹, a deținut un mandat de 6 ani între anii 1995-2001, dar și al doilea mandat de 6 ani între anii 2002-2008, în urma numirii sale prin Hotărârea Guvernului nr. 1322 din 9 octombrie 2002; Elena Safaleru, care, fiind numită prin Hotărârea

---

¹ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=60509&lang=ro

Parlamentului nr. 1447 din 19 februarie 2001², a deținut un mandat de 6 ani între anii 2001-2007 și al doilea mandat de 6 ani între anii 2007-2013, în urma numirii sale prin Hotărârea Parlamentului nr. 35 din 23 februarie 2007; Victor Pușcaș, fiind numit de către Consiliul Superior al Magistraturii prin Hotărârea nr. 5 din 15 februarie 2001, a deținut un mandat de 6 ani între anii 2001-2007, care, prin Hotărârea CSM nr. 22/2 din 15 februarie 2007, a fost înnoit cu un mandat pentru anii 2007 - 2013; Dumitru Pulbere, care, fiind numit prin Hotărârea Parlamentului nr. 1447 din 19 februarie 2001³, a deținut un mandat de 6 ani între anii 2001-2007 și al doilea mandat de 6 ani între anii 2007-2013, în urma numirii sale prin Hotărârea Parlamentului nr. 35 din 23 februarie 2007.

22. Curtea menționează că problema duratei mandatului și a numărului de mandate al judecătorului Curții Constituționale a fost în atenția autorităților publice. Având în vedere că în mai multe state europene judecătorii se numeau pe un singur mandat, însă mandatul era, de regulă, pentru o perioadă mai lungă decât în Republica Moldova, Guvernul Republicii Moldova, prin Hotărârea nr. 1265 din 21 noiembrie 2016, a inițiat un proiect de lege pentru revizuirea Constituției și l-a expediat Curții Constituționale spre avizare. Autorul proiectului de lege, din raționamentele expuse în nota informativă și în actele la care s-a făcut trimitere în acea notă (a se vedea sesizarea nr.142c din 28 noiembrie 2016), a propus, *inter alia*, modificarea articolului 136 din Constituție prin prelungirea duratei mandatului judecătorilor Curții Constituționale de la 6 ani la 9 ani, precum și limitarea exercitării funcției de judecător al Curții la un singur mandat. Prin Avizul nr. 7 din 6 decembrie 2016, Curtea Constituțională a avizat pozitiv proiectul de lege pentru revizuirea Legii Supreme. Acest proiect însă nu a fost adoptat de către Parlament timp de un an, astfel încât, în condițiile articolului 143 alin. (2) din Constituție, inițiativa legislativă a devenit nulă.

23. În ceea ce privește durata mandatului, Comisia de la Veneția favorizează, în general, mandatele lungi și care nu pot fi înnoite sau admit, cel mult, o singură realegere. Imposibilitatea reînnoirii mandatului contribuie semnificativ la consolidarea independenței judecătorilor Curții Constituționale, iar un mandat îndelungat asigură independența acestora, în special față de autoritățile care i-au numit. Cu referire la situația din Republica Moldova, Comisia de la Veneția recunoaște că prelungirea duratei unui singur mandat – cum ar fi creșterea acestuia la 12 ani fără posibilitatea realegerii – este preferabilă; cu toate acestea, ar putea fi necesare modificări constituționale. În Opinia sa privind proiectul legii cu privire la Curtea Constituțională (CDL-AD(2025)005), Comisia de la Veneția a încurajat autoritățile Republicii Moldova să ia în considerare acest aspect în contextul unor posibile reforme constituționale viitoare (a se vedea paragrafele 37 și 38 din Opinie).

---

² https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=60245&lang=ro

³ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=60245&lang=ro

24. Așa fiind, Curtea constată că articolul 136 alin. (1) din Constituție nu limitează mandatul judecătorilor constituționali la unul singur. O interpretare contrară ar trebui să se bazeze pe norma constituțională, care să prevadă în mod expres imposibilitatea numirii judecătorului pentru un al doilea mandat. În condițiile în care Constituția nu conține o astfel de normă, singura interpretare conformă cu spiritul și litera sa este aceea că articolul 136 alin. (1) din Constituție nu interzice deținerea acestei funcții pe durata a două mandate. În consecință, capătul de cerere referitor la neconstituționalitatea articolului 9 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională este inadmisibil.

25. Cu privire la incidența articolului 137 din Constituție, Curtea constată că autorul sesizării nu a argumentat în ce mod numirea unui judecător pentru al doilea mandat afectează independența judecătorilor. Mai mult, Curtea reține că durata mandatului judecătorilor constituționali nu coincide cu durata mandatului autorităților politice care au competența să-i numească în funcție. Din această perspectivă, Curtea constată că acest capăt al sesizării este inadmisibil.

Cu privire la competența autorităților de a numi în funcție judecători ai Curții Constituționale

26. Autorul sesizării invocă dispozițiile articolelor 134, 136 alin. (1) și 137 din Constituție, cu referire la principiul independenței Curții Constituționale și judecătorilor constituționali, raportându-le la pretense omisiuni legislative. Sintetic, aceste omisiuni legislative constau în: (i) lipsa unor proceduri legislative care ar implica existența unei comisii independente de selecție, criterii unice și transparente și organizarea unui concurs public de selecție a judecătorilor constituționali; (ii) lipsa unei obligații de a supune procedurii de *vetting* candidații la funcția de judecător la Curtea Constituțională; și (iii) lipsa unei interdicții de ocupare a funcției de judecător constituțional de către persoana care a fost membru al unui partid politic sau a deținut funcții politice în ultimii 3 ani, înainte de a-i fi înaintată candidatura.

(i) Lipsa unor proceduri legislative care ar implica existența unei comisii independente de selecție, criterii unice și transparente și organizarea unui concurs public de selecție a judecătorilor constituționali;

27. Curtea reține că, potrivit articolului 136 din Constituție, „Curtea Constituțională se compune din 6 judecători, numiți pentru un mandat de 6 ani” (alin. (1)), iar „[d]oi judecători sunt numiți de Parlament, doi de Guvern și doi de Consiliul Superior al Magistraturii” (alin. (2)). Având în vedere subiectul supus discuției, Curtea observă că Constituția operează în ambele alineate citate *supra* cu termenul „numiți”, ceea ce înseamnă că

decizia cu privire la investirea în funcția de judecător constituțional este prerogativa exclusivă a autorității constituționale competente.

28. În jurisprudența sa, Curtea a reținut că legislatorul constituant a pus bazele unui echilibru teoretic în cadrul instituției Curții Constituționale, manifestat prin numirea judecătorilor de către trei autorități statale, reprezentante ale celor trei puteri clasice: Parlamentul, ca organ reprezentativ suprem al poporului și unică autoritate legislativă, Guvernul, ca putere executivă, și Consiliul Superior al Magistraturii, ca garant al independenței puterii judecătorești. Așadar, stabilirea în Constituție a procedurii de numire a judecătorilor constituționali constituie o garanție a independenței acestora și a exercitării cu imparțialitate a atribuțiilor ce le revin conform Legii Supreme. În conformitate cu articolul 137 din Constituție, pe durata exercitării mandatului, judecătorii Curții Constituționale sunt inamovibili, independenți și se supun doar Constituției (a se vedea, *mutatis mutandis*, HCC nr. 12 din 12 mai 2016, §§ 58, 59).

29. Așa cum a stabilit Constituția, organizarea și funcționarea fiecărei autorități competente de a numi judecători constituționali conform articolului 136 alin. (2) din Constituție se reglementează prin lege organică (a se vedea, în special, articolul 72 alin. (3) literele c), d), e) din Constituție), astfel că legislatorul deține prerogativa să stabilească reguli speciale sau comune privind numirea în funcție a judecătorilor Curții Constituționale. Totuși, această prerogativă nu trebuie să depășească limitele constituționale referitoare la, *inter alia*, condițiile de numire (articolul 138), incompatibilitățile funcției de judecător (articolul 139), structura Curții (articolul 136).

30. Potrivit prevederilor articolului 136 alin. (1) din Constituție, „Curtea Constituțională se compune din 6 judecători, numiți pentru un mandat de 6 ani”. Aceste prevederi nu impun condiția desfășurării unui concurs public sau existența unor comisii de selecție. În Opinia sa privind proiectul legii cu privire la Curtea Constituțională (CDL-AD(2025)005), emisă la solicitarea autorităților Republicii Moldova, Comisia de la Veneția recunoaște, la paragraful 64, că numirea judecătorilor constituționali reprezintă o prerogativă suverană a autorităților competente și reflectă încrederea acestora în candidați. Potrivit Comisiei de la Veneția, acest proces nu poate fi echivalat cu un proces de selecție birocratic, bazat strict pe meritele candidatului, ca în cazul funcționarilor publici.

31. De altfel, proceduri similare de numire a judecătorilor constituționali cu cele prevăzute de Constituția Republicii Moldova se regăsesc și în constituțiile altor state. De exemplu, în România, Curtea Constituțională se compune din 9 judecători, dintre care trei sunt numiți de Camera Deputaților, trei de Senat și trei de Președintele României (articolul 142 alineatele (2) și (3) din Constituție); în Lituania, Curtea Constituțională este formată din nouă judecători, numiți pentru un singur mandat de nouă ani. *Seimas*-ul numește judecătorii Curții, din rândul candidaților propuși în mod proporțional de Președintele Republicii,

Președintele Parlamentului și Președintele Curții Supreme. În Austria, Președintele, vicepreședintele, cei 6 membri ordinari și cei 3 membri supleanți ai Curții Constituționale sunt numiți de Președintele federal la recomandarea Guvernului federal.

32. Având în vedere raționamentele de mai sus, Curtea reține că obligația legislatorului de a reglementa proceduri care ar implica crearea unei comisii independente, criterii unice și transparente și organizarea unui concurs public de selecție a judecătorilor constituționali nu decurge din articolele 136 și 137 din Constituție.

(ii) Lipsa unei obligații de a supune procedurii de vetting candidații la funcția de judecător la Curtea Constituțională

33. Curtea reține că, deși în Albania *vetting*-ul judecătorilor constituționali a fost considerat ca având un scop legitim (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Xhoxhaj v. Albania*, 9 februarie 2021, § 244), obligativitatea acestuia nu decurge din prevederile Constituției Republicii Moldova invocate de autorul sesizării.

(iii) Lipsa unei interdicții de ocupare a funcției de judecător constituțional de către persoana care a fost membru al unui partid politic sau a deținut funcții politice în ultimii 3 ani, înainte de a-i fi înaintată candidatura

34. Autorul sesizării afirmă că numirea unui judecător constituțional pe criterii politice este de natură să afecteze încrederea societății în această înaltă funcție și, totodată, să compromită independența judecătorului în raport cu partidul din care a făcut parte.

35. Analizând o prevedere similară cu omisiunea avansată de autorul sesizării cu referire la condiția impusă persoanei de a nu fi fost membru de partid în ultimii trei ani dinaintea numirii în funcția de judecător constituțional, Comisia de la Veneția afirmă că activitățile politice ale cetățenilor țin de esența democrației pluraliste și, astfel, ar trebui promovate. Acestea includ activitățile de ordin politic în cadrul partidelor politice, inclusiv activitățile persoanelor care s-ar putea califica pentru funcția de judecător constituțional în viitor. Cele două principii importante – protecția imparțialității judecătorilor și valoarea angajamentului politic în cadrul vieții democratice – trebuie reconciliate. În opinia Comisiei de la Veneția, simplul statut de membru al unui partid politic nu ar trebui să descalifice o persoană, iar obligația de abținere de la activități politice calificate pentru o perioadă de trei ani este prea strictă, prin raportare la echilibrul dintre aceste principii. Eliminarea acestei condiții a fost considerată binevenită de către Comisia de la Veneția în cazul unui proiect de lege privind Curtea Constituțională a Ucrainei (a se vedea CDL-AD(2016)034, paragrafele 30-32).

36. De asemenea, în cauza *Otegi Mondragon și alții v. Spania* (dec.), 3 noiembrie 2015, reclamantul a susținut în fața Curții Europene că nu a beneficiat de garanțiile unui tribunal imparțial, așa cum o cere articolul 6 § 1 din Convenție, deoarece judecătorul Curții Constituționale care a participat la judecarea cauzei sale a fost afiliat politic la un partid. Cu privire la acest aspect, Curtea Europeană a reținut că judecătorul constituțional a fost membru de partid până la depunerea recursului constituțional de către reclamant. De asemenea, legislația statului respectiv nu interzicea judecătorilor Curții Constituționale să fie membri ai vreunui partid politic. În fine, Curtea Europeană a notat că simplul fapt că judecătorul constituțional a fost membru de partid nu este suficient pentru a pune la îndoială imparțialitatea sa (§§ 25 și 27).

37. Curtea subliniază că Constituția nu le interzice politicianilor de carieră să devină judecători constituționali. Din contră, legitimitatea și calitatea jurisprudenței tribunalelor constituționale sporesc atunci când în componența acestora ajung specialiști din toate sferile sociale, fie că sunt fie judecători de carieră, profesori de drept, sau politicieni.

38. Având în vedere omisiunea semnalată de autorul sesizării, Curtea reține că Legea Supremă stabilește condiții pentru numirea în funcția de judecător constituțional: (i) pregătire juridică superioară; (ii) înaltă competență profesională; (iii) vechime de cel puțin 15 ani în activitatea juridică, în învățământul juridic sau în activitatea științifică (a se vedea articolul 138). În același timp, Constituția a prevăzut explicit obligația persoanei care ocupă funcția de judecător constituțional să nu dețină nici o „altă funcție publică sau privată retribuită, cu excepția activității didactice și științifice” (articolul 139).

39. Totodată, Curtea observă că, având competența de a reglementa prin lege organică organizarea și funcționarea Curții Constituționale, legislatorul a prevăzut în mod explicit că judecătorul constituțional: (i) nu are dreptul să desfășoare activitate politică; și nici (ii) nu poate fi membru al unui partid politic (articolul 18 alin. (2) din Legea nr. 74/2025). Pentru a asigura îndeplinirea acestor obligații, legislatorul a prevăzut că în cazul în care persoana numită în funcția de judecător constituțional deținea calitatea de membru al unui partid politic, ea trebuie, printr-un acord prealabil semnat în formă scrisă, să-și asume angajamentul ca până la depunerea jurământului să înceteze calitatea de membru al partidului politic.

40. Așadar, Curtea constată că legislatorul a reglementat situațiile juridice referitoare la calitatea de membru al unui partid politic. Prin urmare, Curtea reține că Legea cu privire la Curtea Constituțională conține mecanisme apte să întrerupă eventualele legături ale judecătorilor constituționali cu partidele politice.

41. În concluzie, prevederile constituționale invocate nu conduc la ideea că preținsele omisiuni legislative ar trebui acoperite.

42. Referitor la aplicabilitatea articolului 134 alineatele (2) și (3) din Constituție, Curtea nu poate identifica din criticile autorului sesizării

argumente care ar demonstra încălcarea acestui articol. Prin urmare, acest capăt al sesizării este inadmisibil.

43. Așadar, Curtea constată că sesizarea este vădit neîntemeiată și urmează a fi declarată inadmisibilă.

Din aceste motive, pe baza articolelor 135 alin. (1) litera a), 140 alin. (2) din Constituție, 27 alin. (3) lit. f), 37 și 40 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea depusă de către dl Gaik Vartanean, deputat în Parlamentul Republicii Moldova, privind verificarea constituționalității textului „judecătorul Curții Constituționale poate deține această funcție pe durata a două mandate” din articolul 9 alin. (1) din Legea nr. 74 din 10 aprilie 2025 cu privire la Curtea Constituțională, precum și a unor pretinse omisiuni legislative.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Domnica MANOLE

Chișinău, 17 septembrie 2025

DCC nr. 130

Dosarul nr. 147a/2025